

<p>Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)</p> <p>Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)</p>	<p>Máté Réka, oktató mate.reka@kmf.org.ua</p> <p>Матей Рейка Ласлівна, викладач mate.reka@kmf.org.ua</p>
<p>A tantárgy előkövetelményei</p> <p>Пререквізити навчальної дисципліни</p>	<p>-</p>
<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p>	<p>A tantárgy célja, feladata:</p> <p>A tantárgy célja, hogy bemutassa a pszicholingvisztika kutatási területeit és módszereit, és ezeknek a területeknek a legfontosabb eredményeit. Bemutatni a pszicholingvisztikai ismeretek alkalmazási lehetőségeit, megismertetni a hallgatókat a beszédtevékenység és beszédpercepció folyamataival, a beszéd, illetve beszédfejlődés zavaraiival, továbbá az ezekkel összefüggő tanulási zavarokkal.</p> <p>A diákok elsajátítják a beszédhangok, szavak és mondatok megértésének, képzésének és elsajátításának modelljeit, és képessé válnak azok kritikai értékelésére, ezeket tudják nyelvészeti és kognitív modellekhez kapcsolni. Szó lesz a nyelv biológiai és társas alapjairól és evolúciójáról, a nyelvelsajátítás és a felnőttkori nyelvhasználat zavarairól is.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az új ismeretek hasznosítása - Felelősen és önállóan oldani meg egyéni és csoportos feladatokat. - Csoportmunka során együttműködni a hallgatótársakkal - Gondolkozásban a rendszerelvű megközelítés alkalmazásának elsajátítása. - Pszicholingvisztikai alpműveltség építése. - Elméleti jártasság kialakítása. <p>Főbb témakörök:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Bevezetés. Nyelvészeti és pszicholingvisztikai alapfogalmak 2. A pszicholingvisztika története 3. Kérdések és elméleti megközelítések a pszicholingvisztikában

4. A nyelv evolúciója. A nyelv biológiai alapjai
5. Nyelv és agy
6. Beszédészlelés. Megértés és produkció
7. Nyelvelsajátítás
8. A gyermeknyelv elméletei. A nyelv elsajátításának szakaszai, s annak megjelenése a beszédben. A gyermeki nyelvi találékonyság.
9. Két- és többnyelvűség. A két-és többnyelvűség szocio- és pszicholingvisztikája
10. Nonverbális nyelv. Az írás és az olvasás elsajátítása. Az olvasás és írás zavara: diszlexia, diszgráfia
11. Fejlődési nyelvi zavarok. Specifikus nyelvi zavar. Gyermekkori beszédészlelési- és megértési zavarok
12. Az autizmus nyelvi jellemzői
13. Szerzett nyelvi zavarok. Afázia, alexia, agráfia
14. A nyelv és az emlékezet kapcsolata: kor, nyelv és emlékezet
15. A mentális lexikon

Мета, завдання викладання навчальної дисципліни:

Метою дисципліни є представлення напрямів дослідження та методів психолінгвістики та найважливіших результатів цих напрямків. Презентувати можливості застосування психолінгвістичних знань, ознайомити студентів з процесами мовленнєвої діяльності та сприйняття мовлення, порушеннями мовлення та мовленнєвого розвитку, а також пов'язаними з ними порушеннями навчання.

Студенти вивчають моделі розуміння, тренування та засвоєння звуків мовлення, слів і речень і стають здатними критично їх оцінювати, вони можуть пов'язувати їх з мовними та когнітивними моделями. Також обговорюватимуться біологічні та соціальні основи та еволюція мови, порушення оволодіння мовою та використання мови в дорослому віці.

Розвивати навички (компетенції):

- Використання нових знань
- Відповідально та самостійно вирішувати індивідуальні та групові завдання.
- Співпрацювати з однокурсниками під час групової роботи
- Навчитися використовувати системний підхід у мисленні.
- Формування базової психолінгвістичної грамотності.
- Розвиток теоретичних знань.

Тематика курсу:

1. Основні лінгвістичні та психолінгвістичні поняття
2. Історія психолінгвістики
3. Питання та теоретичні підходи в психолінгвістиці

**Анотація дисципліни,
мета та очікувані
програмні результати
навчальної дисципліни,
основна тематика
дисципліни**

	<p>4. Еволюція мови. Біологічні основи мови</p> <p>5. Мова і мозок</p> <p>6. Розпізнавання мовлення. Розуміння і виробництво</p> <p>7. Засвоєння мови</p> <p>8. Теорії дитячої мови. Етапи оволодіння мовою та її поява в мовленні. Дитяча мовна винахідливість.</p> <p>9. Двомовність і багатомовність. Соціо- та психолінгвістика білінгвізму</p> <p>10. Невербальна мова. Вчимося писати і читати. Розлади читання та письма: дислексія, дисграфія</p> <p>11. Порушення мовного розвитку. Специфічний розлад мови. Порушення сприйняття та розуміння мовлення в дитячому віці</p> <p>12. Мовні особливості аутизму</p> <p>13. Набуті порушення мови. Афазія, алексія, аграфія</p> <p>14. Взаємозв'язок мови і пам'яті: вік, мова і пам'ять</p> <p>15. Ментальний лексикон</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p>	<p>A félévet beszámoló zárja.</p> <p>A gyakorlati munkák teljesítésével maximálisan 50 pont szerezhető.</p> <p>A beszámoló 50 pontot ér.</p> <p>A félév során maximálisan 100 pont szerezhető.</p> <p>Завершується курс заліком.</p> <p>Практичні роботи оцінюються максимально 50 балами.</p> <p>Залік оцінюється максимум 50 балами.</p> <p>Протягом семестру можна набрати всього 100 балів.</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület (Google Classroom) belépési kódjai:</p> <p><i>Nappali:</i> _____ <i>Levelező:</i> _____</p> <p>Коди доступу до онлайн-платформи "Google Classroom":</p> <p><i>Денна:</i> _____ <i>Заочна:</i> _____</p>
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>1. Pléh Csaba – Lukács Ágnes szerk.: Pszicholingvisztika 1-2. Akadémiai Kiadó (2014).</p> <p>2. Pléh Csaba: A lélek és a nyelv. Akadémiai Kiadó. Budapest. 2013</p> <p>3. Gósy Mária: A hallástól a tanulásig. Nikol Kkt. Budapest, 2000</p> <p>4. Lengyel Zsolt: Nyelvelsajátítási és nyelvtanulási formák. VE. Veszprém, 1994</p> <p>5. Sedivy, Julie (2014). Language in Mind. Oxford University Press.</p> <p>6. Hoffmann Ildikó (2007) Nyelv, beszéd és demencia. Akadémiai Kiadó</p> <p>7. Navracsics Judit: A kétnyelvű gyermek, Budapest: Corvina. 235 p.</p> <p>8. Jakobson, R. (1969) Az afázia nyelvi tipológiája. In. Hang - Jel - Vers. Gondolat, Bp.</p> <p>9. Garson, J. Connectionism. Stanford Encyclopedia of Philosophy.</p>

Stanford : Stanford University, 2010. URL:

<http://plato.stanford.edu/entries/connectionism/>

10. Lopez-Garcia A. The Neural Basis of Language. Muenchen : Lincom Europa, 2007. 128 p.

11. Бондаренко О. Ф. Факторний аналіз психолінгвістичних особливостей висловлювання у психотерапії. Мовознавство. 1991. № 4.

12. Куранова С. І.: Основи психолінгвістики (ВЦ “Академія”), 2012

13. Методичні рекомендації до курсу «Психолінгвістика» / укладач: К. А. Марчук. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 39 с.

14. Лелека Т.О.: Психолінгвістика. Навчально-методичний посібник. Кропивницький, 2022. 121 с. URL:

<http://dspace.cuspu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/4274/1/%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>